

Извјештај о квалитету за Статистику меса, 2013.

Републички завод за статистику,
Бања Лука, 2014.

Садржај

1. Увод у статистички процес и његове резултате – Методологија истраживања	4
1.1. Намјена и периодика спровођења истраживања.....	4
1.2. Одговорна институција и контакт лице	4
1.3. Правни основ и одговорност статистичких институција.....	5
1.4. Опис резултата Статистике меса	5
1.5. Јединица посматрања	5
1.6. Прикупљање података	5
1.7. Обухват	5
1.8. Дефиниције	6
1.9. Обрада података	6
1.10. Објављивање резултата	7
1.11. Кључне варијабле.....	7
1.12. Кључне статистике.....	7
1.13. Упитник	7
1.14. Прилози	8
1.14.1. Упутства за попуњавање образаца	8
1.14.2. Методолошка објашњења	8
2. Релевантност	8
2.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа расположивих ESS статистика (R1).....	9
3. Тачност	9
3.1. Узорачке грешке.....	9
3.1.1. Грешке узорковања – Показатељ квалитета и учинка (A1).....	9
3.2. Неузорачке грешке	9
3.2.1. Грешке обухвата.....	9
3.2.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа прекомјерног обухвата (A2).....	9
3.2.1.2. Грешке недовољног обухвата	10
3.2.1.3. Мјере за смањење грешака обухвата	10
3.2.2. Грешке мјерења	10
3.2.2.1. Контроле за откривање грешака мјерења	10
3.2.2.2. Разлози за појаву грешака мјерења.....	10
3.2.2.3. Поступање у случају грешака мјерења	10
3.2.2.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа едитовања/уређивања података (A3)	10
3.2.2.5. Мјере за смањење броја грешака мјерења	11
3.2.2.6. Степен усклађености података	11
3.2.3. Грешке неодговора	11
3.2.3.1. Стопа неодговора.....	11
3.2.3.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодзива/неодговора варијабле (A5).....	11
3.2.3.3. Процедуре које се користе у случају неодговора	11
3.2.3.4. Поступци за смањење стопе неодговора.....	12
3.2.3.5. Показатељ квалитета и учинка – Стопа импутираних података (A6)	12
3.2.3.6. Показатељ квалитета и учинка – Број учињених грешака, према врсти (A7)	12
3.2.3.7. Показатељ квалитета и учинка – Просјечна величина ревизије (A8).....	12
4. Правременост и тачност објављивања података	12
4.1. Правременост објављивања података	12
4.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Правременост претходних резултата (T1).....	12
4.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Правременост коначних резултата (T2).....	12
4.1.3. Разлози за кашњење објављивања података и мјере за побољшање правремености ..	13
4.2. Тачност објављивања података	13

4.2.1. Показатељ квалитета и учинка - Тачност објављивања (Т3)	13
4.2.2. Разлози за кашњење објављивања података и мјере за побољшање тачности.....	14
5. Доступност и јасноћа	14
5.1. Доступност.....	14
5.1.1. Канали дисеминације	14
5.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених канала дисеминације (AC1)	14
5.1.3. Начини дисеминације	14
5.1.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених начина дисеминације (AC2)	15
5.1.5. Показатељ квалитета и учинка – Број приступа on-line бази података (AC3).....	15
5.2. Јасноћа	15
5.2.1. Штампане публикације и објављивање на интернету.....	15
5.2.1.1. Дисеминирани резултати	15
5.2.1.2. Ниво (деталност) дисеминације.....	15
5.2.1.3. Метаподаци	15
5.2.1.4. Мјере за побољшање јасноће дисеминираних резултата	16
5.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа комплетности метаподатака (AC4).....	16
6. Упоредивост и усклађеност	16
6.1. Временска упоредивост	16
6.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Дужина упоредивих временских серија (CC1).....	16
6.1.2. Прекиди у временским серијама	16
6.1.3. Остали фактори који утичу на временску упоредивост	16
6.2. Географска упоредивост	16
6.2.1. Упоредивост са чланицама Европског статистичког система	16
6.3. Десезонирање	16
6.4. Усклађеност између претходних и коначних података	17
6.4.1. Политика дисеминације привремених података	17
6.4.2. Показатељ квалитета – усклађеност између привремених и коначних података (CC2) .	17
6.4.3. Разлози за веће разлике између привремених и коначних резултата.....	17
7. Уступци – компромиси између излазних компоненти квалитета	17
8. Процјена корисничких потреба и перцепције корисника	17
8.1. Класификовање и разумијевање корисника	17
8.2. Мјерење перцепције и задовољства корисника.....	17
8.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Индекс задовољства корисника (US1).....	17
8.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Вријеме протекло од задњег истраживања задовољства корисника (US2).....	17
9. Трошкови и оптерећеност испитаника/извјештајних јединица	18
9.1. Трошкови Републичког завода за статистику	18
9.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишњи оперативни трошкови, просјек према главним трошковним компонентама (PCR1)	18
9.2. Оптерећеност и трошкови испитаника/извјештајних јединица	18
9.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишње оптерећење испитаника у часовима и/или финансијским показатељима (PCR2).....	18
9.3. Мјере за смањивање трошкова и оптерећености.....	18
10. Повјерљивост, транспарентност и заштита	18
10.1. Повјерљивост	18
10.2. Транспарентност.....	18
10.3. Заштита	18
9. Закључак	18

1. Увод у статистички процес и његове резултате – Методологија истраживања

1.1. Намјена и периодика спровођења истраживања

Сврха статистичких активности које се спроводе у оквиру Статистике меса јесте да се обезбиједи мјесечни подаци о броју и тежини стоке заклане у кланицама и годишњи подаци о броју и тежини стоке заклане ван кланица (клање на фармама). Методолошке основе Статистике меса су засноване на препорукама и дефиницијама које су регулисане Регулацивом (ЕК) бр. 1165/2008 Европског парламента и Савјета од 19. новембра 2008. о статистичким подацима о сточарству и меду и о стављању изван снаге директиве Савјета 93/23/EEZ, 93/24/EEZ и 93/25/EEZ¹⁾, чиме је обезбијеђена међународна упоредивост прикупљених података.

Прве активности у оквиру Статистике меса су покренуте 2004. године када је успостављено истраживање „Мјесечни извјештај о клању стоке у кланицама (ПО-52)“ које обезбјеђује мјесечне податке о броју, бруто тежини и нето тежини говеда, свиња, оваца, коза и живине заклане у кланицама регистрованим на подручју Републике Српске. Почев од 2010. године у оквиру „Годишњег извјештаја о сточарству (ПО-51)“ отпочело се са прикупљањем података о годишњем биласу бројног стања стоке по појединим врстама. Добијени подаци се користе за калкулацију броја и тежине укупно заклане стоке током посматране године (клање у кланицама + клање ван кланица).

Републички завод за статистику Републике Српске обезбјеђује мјесечне податке о броју, бруто и нето тежини стоке заклане у кланицама, по врстама и категоријама дефинисаним Регулацивом Европске Комисије бр. 1165/2008 (Поглавље IV). За потребе Статистике економских рачуна за пољопривреду, на основу расположивих података о годишњем билансу бројног стања стоке, производе се и годишњи подаци о броју, бруто и нето тежини укупно заклане стоке (клање у кланицама + клање ван кланица).

1.2. Одговорна институција и контакт лице

Назив и адреса одговорне институције

Назив институције: Републички завод за статистику Републике Српске

Адреса институције: Вељка Млађеновића 12д, 78 000 Бања Лука, Република Српска, БиХ

Контакт лице (име, презиме и контакт подаци)

Име и презиме одговорног лица: Лазо Шегрт

Телефон: +387 51 332 700

Факс: +387 51 332 750

Е - mail: lazo.segrt@rzs.rs.ba

Остале институције укључене у процес прикупљања података

Општинске ветеринарске - инспекцијске службе су укључене у процес прикупљања података о клању стоке у предузетничким кланицама (месницама).

¹⁾ REGULATION (EC) No 1165/2008 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 19 November 2008 concerning livestock and meat statistics and repealing Council Directives 93/23/EEC, 93/24/EEC and 93/25/EEC statistics and repealing Council Directives 93/23/EEC, 93/24/EEC and 93/25/EEC.

1.3. Правни основ и одговорност статистичких институција

Статистичке активности у области Статистике меса спроводе се на основу Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03), Статистичког програма Републике Српске за период 2013-2017. године и важећег годишњег Плана рада Републичког завода за статистику.

Прикупљање и израда података у оквиру Статистике меса је у потпуности усклађено са Регулацивом Европске Комисије бр. 1165/2008 којом се регулише ова област у оквиру Европског статистичког система.

1.4. Опис резултата Статистике меса

Током 2013. године, на подручју Републике Српске организованим клањем стоке бавило се укупно 129 кланица, од чега 42 индустријске кланице, организоване као пословни субјекти и 87 предузетничких кланица (меснице). У кланицама је заклано 110 178 грла свиња, 22 663 грла говеда, 16 253 грла оваца и 7 184 430 комада живине и произведено укупно 23 064 тона меса.

1.5. Јединица посматрања

Јединице посматрања за прикупљање мјесечних података о клању стоке у кланицама јесу све кланице регистроване на територији Републике Српске.

Јединице посматрања за прикупљање годишњих података о укупном клању и клању стоке ван кланица јесу сва пољопривредна газдинства на територији Републике Српске (породична пољопривредна газдинства и пословни субјекти).

1.6. Прикупљање података

Клање стоке у кланицама

Мјесечни подаци о клању стоке у кланицама (Образац ПО-52) се прикупљају извјештајном методом директно од кланица регистрованих на територији Републике Српске као пословних субјеката и од општинских ветеринарско-инспекцијских служби за предузетничке кланице (меснице). Извјештајне јединице (кланица или општинска ветеринарско-инспекцијска служба) су дужне да доставе мјесечне извјештаје Републичком заводу за статистику Републике Српске до 25. у мјесецу за претходни мјесец.

Клање стоке ван кланица

Годишњи подаци о укупном клању стоке се производе на основу резултата биланса бројног стања стоке (укупан годишњи број заклане стоке по врстама) и података добијених из кланица (годишња структура заклане стоке по категоријама и просјечна тежина појединих категорија). Подаци о клању стоке ван кланица (на породичним газдинствима) се добијају на основу разлике између укупне производње меса и меса произведеног у кланицама (укупан број закланих животиња - број закланих животиња у кланицама).

1.7. Обухват

Све активности у оквиру Статистике меса се реализују на пуном обухвату јединица посматрања. Тако „Мјесечни извјештај о клању стоке у кланицама“ обухвата све регистроване кланице на територији Републике Српске, које су имале клање у мјесецу на који се подаци односе, а „Годишњи извјештај о сточарству“ сва пољопривредна газдинства (породична пољопривредна газдинства и пословне субјекте који се баве узгојем стоке). Подаци о спољно-трговинској размјени Републике Српске, који се користе за израду биланса бројног стања, се односе на сву стоку која је током године увезена и извезена у/из Републике Српске.

1.8. Дефиниције

Све дефиниције појединих категорија стоке које се користе у оквиру редовних статистичких активности из области Статистике меса су у потпуности хармонизоване са дефиницијама утврђеним Регулацивом Европске Комисије бр. 1165/2008. Неке од важнијих дефиниција Статистике меса су:

- *Бруто тежина (тежина живе стоке)* представља тежину стоке прије клања;
- *Нето тежина (тежина заклане стоке или месо)* заклане стоке јесте тежина очишћеног и охлађеног трупа животиње, тј. тежина заклане, охлађене и од крви оцијеђене животиње после отклањања одређених дијелова, у зависности од врсте стоке, и то:
  - Код животиња врсте говеда значи цијело тијело заклане животиње, без крви, одстрањених унутрашњих органа и коже, припремљено без главе (одвојена од трупа на првом вратном пршљену), без доњих дијелова ногу (одрезане на тарзалном или карпалном зглобу), без органа које садрже прсна или трбушна шупљина, са или без бубрега, бубрежног или карличног лоја, без полних органа с припадајућим мишићима, без вимена или млијечне жлезде;
  - Код животиња врсте свиња значи тијело заклане свиње, искрвављено и одстрањених унутрашњих органа, цијело или располовљено по средини, без језика, чекиња, папака, полних органа, трбушног сала, бубрега и дијафрагме;
  - Код оваца и коза значи цијело тијело заклане животиње, искрвављено, одстрањених унутрашњих органа и коже, без главе (одвојена од трупа на првом вратном пршљену), без доњих дијелова ногу (одвојене на тарзалном или карпалном зглобу), без репа (одрезан између шестог или седмог репног пршљена), без органа које садржи прсна и трбушна шупљина (осим бубрега и бубрежног лоја који су дио трупа) и без вимена и полних органа;
  - Код живине (перади) значи животиње очишћене од перја и утробе, доњих дијелова ногу, врата, срца, јетре и желуца.
- *Рандман* заклане стоке и живине се утврђује као процентуални однос између тежине заклане стоке и живине (нето тежина) и тежине живе стоке и живине (бруто тежина), а исказује се у процентима са једном децималом (нпр. 55,6%).

Све ове дефиниције су доступне извјештајним јединицама у оквиру Упутстава за попуњавање извјештаја.

1.9. Обрада података

Прикупљање извјештаја и обрада података Статистике меса је организована у централу Републичког завода за статистику Републике Српске, у Одјељењу производних статистика.

Обрада података о клању стоке у кланицама

Подаци о клању стоке у кланицама (број заклане стоке, рандман) се пореде са вриједностима у претходном мјесецу и вриједностима у истом мјесецу претходне године на нивоу извјештајне јединице. Свако неочекивано велико одступање, као и појава недостајућих података, контролише се и верификује телефонским контактом извјештајних јединица (кланица). У апликацију за унос података уграђене су контроле које онемогућавају да се у базу унесу рачунски и логички неисправни подаци.

Обрада података о укупном клању стоке и клању стоке ван кланица

Обрада годишњих података о укупном клању стоке спроводи се на сличан начин као и за мјесечне податке. За потребе производње података о укупном клању стоке током посматране године и бруто домаћој производњи меса користе се подаци биланса бројног стања стоке (Годишњи извјештај о сточарству), увозу и извозу стоке (Статистика спољне трговине) и клања стоке у кланицама (Мјесечни извјештај о клању стоке у кланицама).

Подаци о годишњем билансу бројног стања стоке и укупном клању стоке (број заклане стоке) се на нивоу извјештајне јединице (општине и пољопривредна предузећа) пореде са подацима из претходног периода. Подаци о спољно-трговинској размјени стоке се пореде са подацима из претходног периода на нивоу Републике Српске. У апликацију за унос података уграђене су контроле које онемогућавају да се у базу унесу рачунски и логички неисправни подаци. То су, углавном, тзв. »HARD« контроле које упозоравају и заустављају унос, док се не унесу исправни подаци. Овакав начин уноса обезбјеђује базу са логички и рачунски исправним подацима. У случају појаве недосљедности провјере се врше телефонским контактима са извјештајним јединицама

1.10. Објављивање резултата

Резултати мјесечних активности Статистике меса (клање стоке у кланицама) се публикују као коначни подаци (без претходних података) за ниво Републике Српске.

Мјесечни подаци о клању стоке у кланицама се редовно публикују 30. дана у мјесецу за претходни мјесец, у оквиру редовног мјесечног статистичког саопштења "Клање стоке у кланицама". Ови мјесечни подаци се такође објављују у оквиру редовне публикације "Мјесечни статистички преглед".

Подаци Статистике меса се објављују у оквиру редовне годишње публикације "Статистички годишњак" и "Ово је Република Српска". Све поменуте публикације су доступне у штампаном облику и у електронском облику на званичној интернет страници Завода.

Резултати годишњих статистичких активности се не публикују а користе се искључиво за потребе Статистике економских рачуна за пољопривреду.

Подаци Статистике меса за ниво Републике Српске се редовно достављају Агенцији за статистику Босне и Херцеговине (БХАС), која је надлежна за агрегирање података за ниво БиХ и извјештавање Европске канцеларије за статистику, Еуростат-а.

1.11. Кључне варијабле

Кључне варијабле Статистике меса су:

- Број, бруто и нето тежина говеда закланих у кланицама и ван кланица;
- Број, бруто и нето тежина свиња закланих у кланицама и ван кланица;
- Број, бруто и нето тежина оваца закланих у кланицама и ван кланица;
- Број, бруто и нето тежина коза закланих у кланицама и ван кланица;
- Број, бруто и нето тежина коња закланих у кланицама и ван кланица;
- Број, бруто и нето тежина живине (перади) закланих у кланицама и ван кланица.

1.12. Кључне статистике

У контексту Статистике меса може се говорити о двије врсте кључних статистика и то:

- Индекси бруто и нето тежине животиња закланих у кланицама током посматраног мјесеца у односу на исти мјесец претходне године и годишњи просјек;
- Индекси бруто и нето тежине животиња закланих током посматране године у односу на претходну годину (клање у кланицама и клање ван кланица).

1.13. Упитник

За прикупљање података у оквиру Статистике меса користе се два различита упитника:

- Упитник за спровођење „Годишњег извјештаја о сточарству (Образац ПО-51)“, обезбјеђује податке неопходне за израду годишњег биланса стоке по појединим врстама. Образац је доступан на званичној интернет страници Завода:
http://81.93.77.240/static/uploads/obraci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Obrazac_PO_51a.pdf
- Упитник за спровођење „Мјесечног извјештаја о клању стоке у кланицама (Образац ПО-52)“ обезбјеђује податке о броју, бруто и нето тежини стоке заклане у кланицама, по врстама и категоријама, и доступан је на званичној интернет страници Завода:
http://81.93.77.240/static/uploads/obraci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Obrazac_PO_52a.pdf

1.14. Прилози

1.14.1. Упутства за попуњавање образаца

Свим извјештајним јединицама се заједно са обрасцима за провођење статистичких активности у оквиру Статистике меса, доставља и одговарајуће методолошко упутство за попуњавање обрасца.

Упутство за "Мјесечни извјештај о клању стоке у кланицама" дато је у оквиру самог обрасца, док се за попуњавање "Годишњег извјештаја о сточарству" извјештајним јединицама доставља "Упутство за попуњавање обрасца ПО-51а" или "Упутство за попуњавање обрасца ПО-51б", које је доступно и на званичним интернет страницама Завода:

http://www2.rzs.rs.ba/static/uploads/obraci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Uputstvo_Za_Popunjavanje_Obrasca_PO_51a.pdf

http://www2.rzs.rs.ba/static/uploads/obraci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Uputstvo_Za_Popunjavanje_Obrasca_PO_51b.pdf

1.14.2. Методолошка објашњења

Методолошко објашњење за мјесечну статистичку активност Статистике меса је, доступно на званичној интернет страници Завода:

http://www2.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/Metodologija_statistike_klanja_v.2.pdf

У припреми је Методолошко упутство за годишњу статистичку активност Статистике меса (укупно клање и бруто домаћа производња меса).

2. Релевантност

Осим за потребе извјештавања Еуростата, подаци Статистике меса користе се и за потребе Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Министарства спољне трговине и економских односа БиХ, пољопривредних факултета, Института за економику пољопривреде, локалних заједница, физичких лица, Статистике националних рачуна и Статистике економских рачуна за пољопривреду.

2.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа расположивих ESS статистика (R1)

Стопа расположивих статистика је однос између расположивих статистика и статистика захтјеваних (прописаних) уредбама и регулативама (овдје се прије свега мисли на уредбе и регулативе Европске Комисије и осталих релевантних међународних организација).

Стопа расположивих статистика је 100% јер је у складу са Регулацивом Европске Комисије бр. 1165/2008 обезбијеђено свих 5 обавезних варијабли и то:

- Број животиња закланих током мјесеца у кланицама;
- Тежина трупова животиња закланих током мјесеца у кланицама;
- Број животиња закланих током године изван кланица;
- Тежина трупова животиња закланих током године изван кланица;
- Предвиђања производње меса.

3. Тачност

3.1. Узорачке грешке

3.1.1. Грешке узорковања – Показатељ квалитета и учинка (A1)

Будући да се постојеће статистичке активности у области Статистике меса заснивају на пуном обухвату јединица посматрања, према критеријима садржаним у Регулациви Европске Комисије број 1165/2008, мјерење грешке узорковања није релевантно.

3.2. Неузорачке грешке

3.2.1. Грешке обухвата

3.2.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа прекомјерног обухвата (A2)

Адресар кланица које су обухваћене редовном мјесечном статистичком активношћу се формира и мјесечно ажурира на основу података Регистра пословних субјеката и евиденције Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске. Грешке прекомјерног обухвата се дешавају у случајевима неблаговременог ажурирања адресара кланица, када се активностима Статистике меса обухвате јединице посматрања које више не обављају дјелатност прераде и конзервисања меса²⁾.

²⁾ Обухваћен разред 10.11 (Прерада и конзервисање меса) и разред 10.12 (Прерада и конзервисање меса перади)

3.2.1.2. Грешке недовољног обухвата

Грешке недовољног обухвата су ријетке али свакако могуће у случају неблаговременог ажурирања адресара јединица посматрања на мјесечном нивоу и изостављања кланица које нису регистроване за дјелатност прераде и конзервасања меса у оквиру Регистра пословних субјеката и истовремено нису укључене у евиденцију Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске.

3.2.1.3. Мјере за смањење грешака обухвата

Мјере које се предузимају у циљу смањења грешака обухвата су благовремено и редовно ажурирање адресара јединица посматрања на основу Регистра пословних субјеката, евиденције Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске и информација из других статистичких активности (нпр. откуп и реализација пољопривредних производа).

3.2.2. Грешке мјерења

3.2.2.1. Контроле за откривање грешака мјерења

Грешке мјерења се откривају и спречавају рачунским и логичким контролама уграђеним у апликацију за унос података прикупљених у оквиру мјесечних и годишњих активности Статистике меса. Прати се конзистентност између података исте и података других статистичких активности (откуп и реализација пољопривредних производа), у посматраном или претходном периоду.

3.2.2.2. Разлози за појаву грешака мјерења

Најчешћи разлози за појаву грешака мјерења су:

- Неразумијевање методологије од стране извјештајних јединица;
- Случајне грешке приликом уписивања података у извјештај (образац);
- Уписивање податка у погрешној мјерној јединици;
- Незаинтересованост извјештајне јединице.

3.2.2.3. Поступање у случају грешака мјерења

Лице одговорно за методолошку подршку истраживању је задужено за отклањање грешака. У случају појаве грешке мјерења, у зависности од врсте грешке она се или коригује од стране методолога на основу осталих података у упитнику, података из претходног периода, података из осталих статистичких активности, или се врши контактирање извјештајне јединице, а потом и корекција утврђене грешке. У случају појаве системске грешке корекција података се врши у сарадњи са извјештајном јединицом, користећи податке из претходних мјесеци и година, поредећи са подацима из других статистичких истраживања (откуп и реализација пољопривредних производа).

3.2.2.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа едитовања/уређивања података (А3)

Не води се прецизна евиденција о корекцијама података јер је генерално појава корекције података веома мала.

3.2.2.5. Мјере за смањење броја грешака мјерења

Најзначајнији инструменти за смањење појаве грешака приликом попуњавања извјештаја (обрасца) јесу упутства за попуњавање извјештаја, која се почетком сваке године достављају извјештајним јединицама, а која детаљно описују начин попуњавања извјештаја и указују на најчешће грешке у извјештајима. Од великог значаја јесте и контактирање извјештајних јединица од стране методолога у циљу тумачења методолошких објашњења директно и указивања на најчешће грешке које се праве приликом попуњавања извјештаја.

3.2.2.6. Степен усклађености података

Мјесечни подаци о клању стоке у кланицама, као и годишњи подаци о клању стоке ван кланица (клање на фармама) се континуирано контролишу, усклађују и тиме се избегава њихова недоследност.

3.2.3. Грешке неодговора

3.2.3.1. Стопа неодговора

Током посматране 2013. године није забиљежен неодговор ни једне од јединица посматрања у овире „Мјесечног извјештаја о клању стоке у кланицама“ (табела 1) и „Годишњег извјештаја о сточарству“ који обезбјеђује податке о укупном клању и билансу стоке.

Табела 1. Стопа неодговора током 2013. године за мјесечно истраживање

	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.	Просјек
Број јединица посматрања	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	-
Број неодговора	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Стопа неодговора	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

3.2.3.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодзива/неодговора варијабле (A5)

Пошто кроз апликацију није ријешена процедура за евиденцију броја неодговора по појединим варијаблима, процјењено је да је стопа неодговора око 0,1%.

3.2.3.3. Процедуре које се користе у случају неодговора

У случају да недостаје комплетан извјештај или само поједини подаци у оквиру извјештаја, успоставља се контакт са извјештајном јединицом и уз њену помоћ по потреби се попуњава комплетан извјештај или недостајуће вриједности.

У случају неодговора за комплетан извјештај или само за поједина питања, као и у случају одступања, недоследности и грешака које није могуће исправити кроз поновни контакт са извјештајном јединицом, врши се импутирање података на основу доступних података из временских серија (подаци за претходне периоде) или података из других статистичких области (откуп и реализација пољопривредних производа). Кроз апликацију није ријешена процедура за евиденцију импутираних података, али је то у случају Статистике меса веома риједак случај.

3.2.3.4. Поступци за смањење стопе неодговора

Да би се смањила стопа неодговора најчешће се користе сљедећи поступци:

- Вишеструко контактирање извјештајне јединице (у случају спријечености);
- Флексибилност рокова достављања извјештаја (могућност помијерања рокова достављања података);
- Комбиновање више различитих начина прикупљања података (телефон, електронска пошта);
- Писање прецизнијих методолошких објашњења, која се односе на одређено питање (варијаблу).

3.2.3.5. Показатељ квалитета и учинка – Стопа импутираних података (А6)

Импутирале су се недостајуће вриједности код питања (односно варијабли) на која одговорна лица из пословног субјекта или општинске ветеринарско-инспекцијске службе нису знала или нису хтјеле да одговоре. Кроз апликацију није ријешена процедура за евиденцију импутираних података.

3.2.3.6. Показатељ квалитета и учинка – Број учињених грешака, према врсти (А7)

Није било грешака, значи да је коректно примијењена методологија, те није погрешан податак укључен у саопштење за јавност тј. аналитичка презентација није пружила погрешну слику о објављеним подацима.

3.2.3.7. Показатељ квалитета и учинка – Просјечна величина ревизије (А8)

Није планирана и није спроведена ревизија.

4. Правовременост и тачност објављивања података

4.1. Правовременост објављивања података

Правовременост објављивања података представља интервал између посматраног периода на који се податак односи и датума објављивања.

4.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Правовременост претходних резултата (Т1)

Резултати Статистике меса се објављују у форми коначних података, без објављивања претходних података.

4.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Правовременост коначних резултата (Т2)

Мјесечни подаци о броју, бруто и нето тежини стоке заклане у кланицама, по врстама и категоријама, су објављени, у просјеку 30,2 дана након истека посматраног периода (табела 2).

Табела 2. Правовременост објављивања мјесечних података у 2013. години

Посматрани период	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.	Просјек
Датум објављивања	28.02.	01.04.	30.04.	30.05.	01.07.	30.07.	30.08.	30.09.	30.10.	01.11.	30.12.	30.01.	-
Интервал објављивања (дана)	28	32	30	30	31	30	30	30	30	31	30	30	30,2

Годишњи подаци о броју, бруто и нето тежини стоке заклане ван кланица, као и предвиђања производње меса се не објављују, већ се искључиво користе за Економске рачуне за пољопривреду, тако да правовременост објављивања за овај сет података није релевантна.

4.1.3. Разлози за кашњење објављивања података и мјере за побољшање правовремености

Мјесечни подаци се објављују правовремено, у складу са Календаром публикавања и временским оквирима дефинисаним Регулативом Европске Комисије бр. 1165/2008.

4.2. Тачност објављивања података

Тачност објављивања података представља интервал између стварног и планираног датума објављивања података, који је одређен Календаром публикавања.

4.2.1. Показатељ квалитета и учинка - Тачност објављивања (ТЗ)

Мјесечни подаци о броју, бруто и нето тежини стоке заклане у кланицама, по врстама и категоријама се објављују као коначни подаци на планирани дан објављивања, у складу са Календаром публикавања (табела 3).

Табела 3. Тачност објављивања мјесечних података у 2013. години

Посматрани период	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.	Просјек
Планирани датум објављивања	28.02.	30.03.	30.04.	30.05.	30.06.	30.07.	30.08.	30.09.	30.10.	30.11.	30.12.	30.01.	-
Стварни датум објављивања	28.02.	30.03.	30.04.	30.05.	30.06.	30.07.	30.08.	30.09.	30.10.	30.11.	30.12.	30.01.	-
Интервал од планираног до стварног објављивања (дана)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Годишњи подаци о броју, бруто и нето тежини стоке заклане ван кланица, као и предвиђања производње меса се не објављују, већ се искључиво користе за Економске рачуне за пољопривреду, тако да тачност објављивања за овај сет података није релевантна.

4.2.2. Разлози за кашњење објављивања података и мјере за побољшање тачности

Током 2013. године није забиљежено кашњење објављивања података Статистике меса у односу на рокове дефинисане Календаром публикација.

5. Доступност и јасноћа

5.1. Доступност

Корисници статистичких података могу лако и једноставно доћи до расположивих података Статистике меса јер се објављују на интернет страници Завода и у штампаним публикацијама (Статистичко саопштење).

5.1.1. Канали дисиминације

При објављивању резултата Статистике меса у 2013. години коришћени су сљедећи канали дисеминације:

Број	Канали дисеминације	Коришћено
1	Интернет страница	ДА
2	Писани захтјеви корисника по њиховој спецификацији	ДА
3	Подаци који се објављују путем телефона	ДА
4	Дигитални медији (CD, дискете, итд.)	НЕ
5	Подаци представљени на новинарској конференцији	НЕ
6	Тематски билтен	ДА
7	Посебне штампане публикације	ДА
8	Базе, доступне спољним корисницима	НЕ
9	Статистички заштићени микроподаци	НЕ

5.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених канала дисеминације (AC1)

Стопа коришћених канала дисеминације резултата Статистике меса је 55,5% (5/9X100).

5.1.3. Начини дисеминације

При објављивању резултата Статистике меса у 2013. години коришћени су сљедећи начини дисеминације:

Број	Начини дисеминације	Коришћено
1	Интернет страница Завода	ДА
2	Интернет странице осталих институција	НЕ
3	Интернет странице међународних организација	НЕ
4	Писани захтјеви	ДА
5	Телефонско посредовање	ДА
6	Дигитални медији (CD, дискете, итд.)	НЕ
7	Подаци представљени на новинарској конференцији	НЕ
8	Статистички годишњак	ДА
9	Ово је Република Српска	ДА
10	Саопштење	ДА

11	Тематски билтен	НЕ
12	Посебне публикације	ДА
13	Публикације Еуростата	НЕ
14	Публикације осталих међународних организација (ОЕСД, ИМФ)	НЕ
15	Базе података, намијењене за интерну употребу	ДА
16	Базе, доступне спољним корисницима	ДА

5.1.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених начина дисеминације (АС2)

Стопа коришћених начина дисеминације резултата Статистике меса је 56% (9/16X100).

5.1.5. Показатељ квалитета и учинка – Број приступа *on-line* бази података (АС3)

Подаци Статистике меса се не објављују путем *on-line* база података.

5.2. Јасноћа

Заједно са мјесечним подацима Статистике меса, који се једино и публикују, у оквиру публикација су доступна и методолошка објашњења и дефиниције основних индикатора и појмова.

5.2.1. Штампане публикације и објављивање на интернету

- Мјесечно саопштење „Клање стоке у кланицама“ – коначни резултати;
- Мјесечни статистички преглед – коначни резултати;
- Статистички годишњак;
- „Ово је Република Српска“.

5.2.1.1. Дисеминирани резултати

Резултати Статистике меса за посматрани мјесец/годину су представљени као апсолутне и релативне вриједности. Јединице мјере су килограм/тона и проценат (односно нето тежине и бруто тежине). Такође се објављују индекси у односу на претходни мјесец и у односу на исти мјесец претходне године (нпр. новембар 2013/новембар 2012). Резултати се публикују у облику табела и графикана.

5.2.1.2. Ниво (детаљност) дисеминације

Статистички подаци о клању стоке у кланицама се публикују за ниво Републике Српске.

5.2.1.3. Метаподаци

У оквиру Метаподатака, на званичној интернет страници Завода, за ова истраживања су доступни основни појмови и дефиниције, као и Методологија у дијелу интернет странице који се односи на Статистику пољопривреде. Поред тога, у краћем облику, метаподаци су доступни и у оквиру штампаних и електронских публикација – мјесечно саопштење „Клање стоке у кланицама“ и „Статистички годишњак“.

Методолошка објашњења доступна су на:

http://www2.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/Metodologija_statistike_klanja_v.2.pdf

http://www2.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/Metodologija_statistike_stocarsta_v.2.pdf

5.2.1.4. Мјере за побољшање јасноће дисеминираних резултата

Подаци су јасно приказани.

5.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа комплетности метаподатака (АС4)

Није предмет посебних анализа у оквиру Статистике меса.

6. Упоредивост и усклађеност

6.1. Временска упоредивост

6.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Дужина упоредивих временских серија (СС1)

Упоредива серија података о клању стокe у кланицама, на тромјесечном и годишњем нивоу, доступна је од 2004. године а на мјесечном нивоу од 2011. године.

Годишњи подаци о укупном клању стокe и бруто домаћој производњи, као и предвиђања производње меса су доступна од 2010. године.

6.1.2. Прекиди у временским серијама

Није било прекида мјесечних и годишњих временских серија.

6.1.3. Остали фактори који утичу на временску упоредивост

Не постоје посебни фактори који могу утицати на упоредивост временских серија с обзиром да је максимално испоштована препорука у вези са варијаблама које треба обезбиједити а које су дефинисане Регулативом Европске Комисије бр. 1165/2008.

6.2. Географска упоредивост

6.2.1. Упоредивост са чланицама Европског статистичког система

Расположиви подаци Статистике меса су у потпуности упоредиви са подацима чланица Европског статистичког система јер се статистичке активности реализују у складу са Регулативом Европске Комисије бр. 1165/2008.

6.3. Десезонирање

Подаци Статистике меса нису предмет десезонирања.

6.4. Усклађеност између претходних и коначних података

6.4.1. Политика дисеминације привремених података

Резултати се објављују у форми коначних података, без објављивања претходних података.

6.4.2. Показатељ квалитета – усклађеност између привремених и коначних података (CS2)

Резултати се објављују у форми коначних података, без објављивања претходних података, те се показатељ не рачуна.

6.4.3. Разлози за веће разлике између привремених и коначних резултата

Резултати се објављују у форми коначних података, без објављивања претходних података.

7. Уступци – компромиси између излазних компоненти квалитета

Није предмет посебних анализа.

8. Процјена корисничких потреба и перцепције корисника

8.1. Класификовање и разумијевање корисника

Кључни корисници података Статистике меса су:

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Министарство спољне трговине и економских односа БиХ, пољопривредни факултети, Институте за економику пољопривреде, локалне заједнице, физичка лица, Статистика националних рачуна и Статистика економских рачуна за пољопривреду, пословни субјекти, медији итд.

8.2. Мјерење перцепције и задовољства корисника

8.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Индекс задовољства корисника (US1)

Не обавља се посебно истраживање задовољства корисника овим производом.

8.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Вријеме протекло од задњег истраживања задовољства корисника (US2)

Не обавља се посебно истраживање задовољства корисника овим производом.

9. Трошкови и оптерећеност испитаника/извјештајних јединица

9.1. Трошкови Републичког завода за статистику

9.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишњи оперативни трошкови, просјек према главним трошковним компонентама (PCR1)

Није предмет посебних анализа.

9.2. Оптерећеност и трошкови испитаника/извјештајних јединица

Није предмет посебних анализа.

9.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишње оптерећење испитаника у часовима и/или финансијским показатељима (PCR2)

Није предмет посебних анализа.

9.3. Мјере за смањивање трошкова и оптерећености

Мјере које треба предузети у циљу смањења трошкова и оптерећености извјештајних јединица јесте коришћење административних извора података.

10. Повјерљивост, транспарентност и заштита

10.1. Повјерљивост

Повјерљивост података и заштита личних података загарантована је члановима 25. и 27. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и Правилником о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику. Повјерљивост статистичких података осигурава се и Законом о заштити личних података („Службени гласник БиХ“, број 49/06).

10.2. Транспарентност

Корисници су упознати са начином коришћења података из Статистике меса. Уочене грешке у објављеним издањима се коригују. Кориговани подаци у оквиру публикације су јасно означени.

10.3. Заштита

Наведено у оквиру поглавља 10.1.

9. Закључак

У оквиру Статистике меса, у наредном периоду потребно је:

- Публиковати расположиве податке о укупном клању стоке (у кланицама и ван кланица) и предвиђању производње меса;
- Урадити Методолошко упутство за прикупљање података о укупном клању стоке и бруто домаћој производњи и предвиђања производње меса;

- Кроз апликацију успоставити процедуре за потпуне евиденције о исправкама и импутирањима података у фази едитовања/уређивања података за све варијабле;
- Успоставити *on-line* базу података и систем за евидентирање броја приступа бази, електронским билтенима и саопштењима.